

staatsbosbeheer

Elswout ontwikkelt zich verder als Gastvrije Culturele Buitenplaats.

De bijna vier eeuwen oude Buitenplaats Elswout is een icoon in Zuid-Kennemerland. Cultuur en natuur gaan hier hand in hand. Zo is Elswout aangewezen als Rijksmonument, Natura2000 gebied, en vormt het onderdeel van zowel het Natuurnetwerk Nederland als het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Sinds 1970 is Staatsbosbeheer eigenaar en voert het beheer over park en gebouwen.

Vitaliteit vergroten

Diverse gebouwen zijn de afgelopen jaren casco gerestaureerd: het poortgebouw, de beide koetshuizen, de boerderij en de oude werkschuur. Voor de vitaliteit van de buitenplaats is het nodig dat de gebouwen een eigentijdse invulling krijgen zodat een duurzame instandhouding met openstelling voor het publiek ook in de toekomst

mogelijk blijft. Staatsbosbeheer wil deze gebouwen een nieuwe functie geven, voortbordurend op de vier eeuwen oude historie waarin vele veranderingen van gebouwen, bestemmingen en landschapstijlen hebben plaatsgevonden. De bestemmingen van het Grote Huis, de Orangerie, de aardappelkelder, de sluiswachterwoning en de woning achter de koetshuizen wijzigen niet.

Buitenplaats Elswout vervult een regionale functie. Dat is belangrijk en dat wil Staatsbosbeheer nadrukkelijk zo houden. Met de nieuwe functies is uiteraard rekening gehouden met de draagkracht van de buitenplaats. Sterk gericht op de ontmoeting tussen mens, cultuur en natuur. Naast een expositie zal er ook ruimte zijn voor yoga, meditatie, creatieve- en educatieve activiteiten.

Bijzondere waarden als uitgangspunt

Buitenplaats Elswout wordt gekenmerkt door hoge cultuurhistorische -, landschappelijke - en ecologische waarden. Deze waarden vormen het uitgangspunt bij de aanpassingen van de gebouwen en de verbeteringen van de infrastructuur. Geheel in lijn met de gemeentelijke Nota Landgoederen wordt het aantal woonfuncties teruggebracht.

De gebruiksfuncties worden geconcentreerd in de zogenaamde utiliteitszone, dat is het gedeelte waar de belangrijkste gebouwen en infrastructuur zijn gelegen. Verstoring door leveranciersverkeer voor natuur en publiek wordt vermindert. Ondernemers krijgen een zekere ruimte voor ondernemerschap, maar binnen vooraf bepaalde spelregels. Bij aanpassingen van de gebouwen worden tegelijk maatregelen genomen voor de energietransitie.

Alle inkomsten op Buitenplaats Elswout komen ten goede aan het beheer en onderhoud van het park en de gebouwen.

Gastvrije Culturele Buitenplaats

Onder deze noemer gaan we de verdere ontwikkeling van Buitenplaats Elswout gestalte geven. Dit betekent het uitbreiden van culturele-, maat-

schappelijke- en educatieve activiteiten, gecombineerd met een bij Elswout passende horeca. Vertalen we dit naar de gebouwen dan is onderstaande mogelijk.

Poortgebouw

Het Poortgebouw gaan we beschikbaar stellen als kantoor/trainingsruimte voor persoonlijke vorming en ontwikkeling. In de noordelijke vleugel is hier al invulling aan gegeven door de organisatie "Van Kind tot Ouder". De zuidelijke vleugel, momenteel in gebruik door Staatsbosbeheer, komt beschikbaar voor andere organisaties op het gebied van vorming & ontwikkeling.

Koetshuizen

De koetshuizen willen we gebruiken voor cultureel/maatschappelijke functies.

Het achterste koetshuis is al enkele jaren in gebruik als werkatelier voor beeldende kunst, waarbij het ook toegankelijk is voor publiek. Dat willen we verder ontwikkelen op de zolder van

dit koetshuis.

In het voorste koetshuis zijn de plannen gericht op een historische expositie van Elswout.

Hier wordt vier eeuwen geschiedenis van twaalf bewoners op Elswout zichtbaar gemaakt. Ook zijn we bezig om historische rijtuigen en oude gereedschappen weer terug te halen naar Elswout om tentoon te stellen.

Het voorste koetshuis zal een gecombineerd gebruik krijgen.

Werkschuur

De werkschuur is momenteel in gebruik bij Staatsbosbeheer en komt eveneens beschikbaar voor een cultureel/maatschappelijke invulling. Gedacht wordt aan een kinderdagverblijf.

Aardappelkelder

De aardappelkelder is al geruime tijd in gebruik als Theater Elswout. Dat zal ook in de toekomst zo blijven.

Boerderij

In de voormalige en casco gerestaureerde Modelboerderij in Zwitserse chaletstijl is een restaurant voorzien, gecombineerd met maximaal 10 B&B kamers. Het voorhuis zal optioneel beschikbaar zijn als bedrijfswoning (dat is ook de huidige bestemming).

De boerderij is niet bestemd voor feesten en partijen en er komt geen nachthoreca, maar een dag- en avondrestaurant met daarop afgestemde openingstijden.

Duinlusthoek

De twee bestaande en in verval geraakte gebouwen worden gesloopt. In de plaats van de manege komt een nieuwe werkschuur (qua omvang ca. 1/3 van de huidige manege).

Op de plaats van de voormalige woning komt een gecombineerde bedrijfswoning en kapschuur.

De oude brug naar het weiland wordt vervangen door een brug in de stijl van Elswout.

De entree voor het publiek wijzigt niet, die blijft via het poortgebouw.

Door deze aanpassingen worden de historische zichtlijnen weer hersteld.

Infrastructuur

De entree van het parkeerterrein wordt verplaatst van de Elswoutslaan naar de Zijweg. De huidige achteringang van de boerderij wordt straks de nieuwe entree. Het bestaande parkeerterrein wordt aangepast en er komt een kleiner parkeerterrein bij aan de Oostzijde van de boerderij.

Het aantal fietsparkeerplaatsen wordt uitgebreid.

Oorspronkelijk was de Poortlaan de verkeersader op Buitenplaats Elswout. Het is uitgesloten dat die weer voor verkeer wordt opengesteld. Toch moet er een weg zijn voor leveranciers en hulpdiensten. De huidige leveranciersroute (rood) ligt op een verkeerde plek en wordt daarom vervangen door een kortere route (blauw). Door deze scheiding tussen leveranciersverkeer en wandelend publiek is het veiliger en rustiger voor onze bezoekers. Bovendien voldoet dit aan de eisen van de veiligheidsregio voor een goede en snelle bereikbaarheid voor hulpdiensten (zoals brandweer) naar de Orangerie en het Grote Huis.

Het nieuwe tracé wordt grotendeels gerealiseerd over een bestaande zandweg. Het huidige tracé, voor zover het oorspronkelijk bos was, wordt weer teruggegeven aan de natuur.

Natuur

Alle maatregelen worden door een extern bureau getoetst aan de natuurwaarden. Vooraf wordt volop rekening gehouden met de kwetsbare soorten en biotopen. Als er toch effecten optreden wordt dit volledig gecompenseerd. Daarnaast gaat Staatsbosbeheer een extra impuls geven aan de biodiversiteit en aan de landschapsstijlen op Buitenplaats Elswout. Er komen specifieke projecten die het leefklimaat voor vleermuizen en voor andere soorten verbeteren. En er komen projecten voor herstel van de historische landschapselementen die in de loop van de tijd verloren zijn gegaan.

Energietransitie

Ook staat Buitenplaats Elswout aan de vooravond van een energietransitie. Die opgave is nogal complex omdat het vrijwel allemaal monumentale gebouwen zijn die hun karakter moeten behouden, maar ook aan strenge duurzaamheidseisen moeten gaan voldoen. Samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, provincie Noord-Holland en in overleg met de gemeente Bloemendaal gaan we onderzoeken op welke wijze we dit het beste kunnen realiseren.

Voor meer informatie kunt u op contact opnemen met Staatsbosbeheer.

Beheerenheid Elswout: Elswoutslaan 14,
2051 AE Overveen
kennemerland@staatsbosbeheer.nl
